

CSIKSZEREDA

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZEPHŐDALMI HETILAP.

Előfizelési árak: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor.
Negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden vasárnap.

Nyitási díjak soronkint 40 fillérről küszöbnek.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottnak.

Erő és tartalom.

(J.) Egy ország ereje legbizonyosabban népének fejlődésében és civilizáló tulajdonságok megszerzésének tudásában rejlik. Az erő anyaga a tartalom, mely évszázadokon át gyarapszik, ha nemzeti katasztrófák vagy világkatasztrófák a tápláló alkotórészeket meg nem rongják.

Megállunk a dus kalászkokkal ragyogó rónák mellett és gyönyörködve szemléljük a gazdagságot. Ez a magyar föld minő termékeny, minő tartalmas, mily hatalmas biztosítja a rajta élő milliók anyagi létének.

Az aratás filozófiája uralkodik ilyenkor az elméken. Ez speciáliter magyar tulajdonság: az aratás filozófiája. Amikor az aratás közeledik, a nemzet nagytömegű részben minden más gond megszűnik. Az aratás abszorbeálja a társadalmi tevékenységtől ama réteget, mely máskülönbön pihenne. Ez a nyári élet, amelyik egy esztendőre való. Milyen lesz a minőség? A mennyiség kielégíti-e a várakozásokat? Hogyan alakulnak az árak? A nagybirtokos, a középbirtokos, kis földművelő és a munkás el vannak vonva minden más érdeklődési körtől. Egyetlen területre most összpontosítva valamennyienek

gondja: a föld termése. Innen indul a haás tevékenység több szervezeteire és minket nem lep meg, ha sz. kéle- adásokat hallunk az aratás jelentőségéről olyanok ajkáról, akik valóságban nem tudnak megkülönböztetni zabtól.

Emlékszünk még a nyugalmas időkből a képviselőház földművelési budget tárgyalására, amikor leheték bármely időben nyitottuk be az ajtót, ezt hallottuk valamennyi szömonköl: „Magyarország par excellens földművelő állam.” Bizonyára hü vizsgálga volt ebben azon igazságnak, hogy Magyarország lakossága leginkább a földhöz ért.

De hogy ez volna az igazi tartalom, melyből a nemzet ereje táplálkozhatik tagadjuk.

A nemzetek fejlődésével keletkező forrongás Magyarországon is előidézte az erők többlet lényezőt. Idegen országok látása, idegen nemzetek előhaldásának szemlélese, elhozta hozzánk a tisztább felfogásokat. Mar végre a magyar szem is fölhatal az értekeköl, melyek az országban rendelkezésére állanak. Végre a vasut nemesek annyit jelent, hogy rajta gyorsabban lehet megfigyeltatni a tavoli vidéken lakó rokonokat, mint szekéren. Végre a tavirda nemesek arra való, hogy gyorsab-

ban kiülhessünk esküvőre üdvözletet, mint levélben. És végre a föld terményéből sem csupán az az értékes, ami elelemen való. A technika a földi javak átváltoztatására: az ipar és kultura a termények jobb és hasznosabb feldolgozására hirdetik a par excellens földművelő állam fejlődési erőinek gyarapodását. Ezért hosszabb az aratási filozófia más tanokat is magába ölel minis okunk e nyári napokon amiatt aggodni, hogy a nemzet ereje csak egy irányban gyarapodik.

A mi gondolkozásunk elkerüli az az eszmék ama hullámzását, mely hatalmi erők összeütközéséből keletkezik, de belső viharok okozója is lehet. Mi a nemzeti erő lényegében keressük: a munkaképességet, a sokoldalúságot és a tanulmányoságot megtaláljuk az átalakító hatalat, hogy régi tulajdonságok lassankint eltűnnek és újak, hasznosokból kerülnek helyükbe. A foglalkozási ágak egyenlő megbecsülésének a tudat a kezd lábra kapni. Minap hallottam, hogy egy kereskedő ember az egyik fiát katonai pályára adta, a másikat iparosnak. „Az elsőben — így szól — kevesebb az életrevalóság, a másodikban több a szellemi erő. De mind a kettőnek becsüleles foglalkozása lesz.” Ez pedig már nagy szó,

Taragovics Tógyerek.

Ita: *Bridy Sándor.*

(Feltálatás és vége.)

Az én kopott kis verőhem satirikus arczával olyan ismerős! szűlt ablakom, levérte szűrés számyairól a zuzt s csipogve köszöntött!

— Jó estvét, huj, de hideg van nálad..

Én tudom hová mentek Györgyék puccos kisasszonyokkal!

Taragovics is tudja!

György eladta a felőtőjét s most megvacsoráltatja a kisasszonyt. Ki tudja mikor jönnek haza? Mert nem lehetetlen, hogy elmennek a Kék macskába is énekeslányokat, csudaembereket nézni

Telik, telik! Györgyöt ösmered s tudhatod, hogy megengedhet magának ilyesmit. Mégis csak más az, ha valaki törvényeszi kéi imok évi 500 forint fizetéssel, mintha díjnak az ember, mint az a szegény mam-lasz Gyögy s nincs több fizetése havi 30 forintnál. Azok az akcidienciák, mint például a mint a felek egy-két krajczárt juttatnak — édes-kevés semmi...

Nem is tudom, hogy akaribna Taragovics azt, mikép skamlas kisasszony csak egy tekintetét pazarolja reá!!

„Ilyen embernek jobb leányokra gondolni s tanácsosabb jól megluzniok a rugukat!” Ezt tartja Kálló és en-

zel a madár eszemmel helyesen beszél!

S hogy ez Todornak nem jébe!?! Látszik rajta, hogy csak ugy vadon, iskola nélkül nőtt fel, akár ott maradt volna a havasok között, ott még számadó-gazda is lehetett volna belöle, de itt?

Igaz, hogy szép, szöke hajszava van, ezt a skamlás-kisasszony is elismeri, de vajjon meglehet-e éni ebből? Hegyes szépsége árán még csak egy pár harisnyakötőt se adnak

Kétségkívül is, hogy termete jobb, min a Kállóé; de memyit tesz egy olyan üdíváltu bő nadrag, mint a milyent Kálló ur vett legutóbb! Kívánat ránczai is. És aztan azok a hegyeskorru lakktopánok csak föle emelkednek a György szétapotsott cipellői fölé? Kár ezekre a suvisz!

Csak fényesítsd György! fényesítheted!

Taragovics nem tenyestti többé! Megadta magát.

Ó, milyen gondolatok viharzanak át feleén! Homályos szemei immár tisztán lát-nak, de szökatan leny könyveket saptol belölkik, line gondolatok

„Igaz, én csak imok vagyok. Az igazat megvallva, talán egészen az, hanem csak díjok.

Kénytelen vagyok turót vacsorálni este-tere néha kenyér nélkül, néha pedig kenyeret turó nélkül

Harmincz forint fizetésem van s kevés fehéremintu, a mosás sokba kerül, bár zsebkendőmet magam mosom.

Rovid szívat vagyok kénytelen szini hogy észre ne vegyék a rossz minőségét, megfordítva gyujtom meg, így négykrajczarosnak látszik

A negykrajczáros kuba kétségkívül a jobbakk közé tartozik, Kálló rendszeren ilyet sziv hanem neki lehet.

Pedig ha ugy vesszük, mivel különb ember nálam? Semmivel. Sot talán én

Ah, dehogy vagyok különb ember nála. Én kétségkívül mam-lasz vagyok. A lakó-

ha foglalkozásra és nem hivatalra nevelik a jövő nemzedékét. (Évszázadok bűne volt, hogy hosszú ideig csak „ur-nak nevelték.) Az átalakulást látnak az állami gépezetben is. Még csak pár évtizeddel eelőbb is a technikai szakminiszteriumok a leghanyagottabbak voltak. Közjogi és parádés volt a nemzet: közjoginak és parádésnak kellett lennie a mozgató szervezetnek is. A miniszter olybá néztek és a szerint léteztek, hogy az a legnagyobb ur. Vidékeket egy főispáni beiktatás fényé volt a megyei gazdaság legambiciózusabb kifejezője. Tudunk megyet a melyik elkararta üzni a főispánját, mert nem volt saját — fogalva.

A fejlődés folytán nagyobb tevékenységűvé most már csak a kormányzati ágak váltak, amelyek a kereskedelemről és a gazdaságról gondoskodnak; azokat kellett több működési szerverrel és több hatáskörrel ellátni. Azoknak az intézkedései képezik az ország érdeklődésében a legfontosabbakat és azok találják meg a nemzetnek immár nemcsak anyagi, de erkölcsi érzékét is. És ma már a miniszterség nem csupán azt jelenti, hogy a legnagyobb ur, hanem hogy annak van a legtöbb és legmehezebb dolga. Sőt kezdjük hinni, hogy a vidéken is már-már nem a lovai szerint itélük meg az embert.

*

Ne félszük tehát Magyarországot attól, hogy a nemzetben nincs a fejlődésre erő és tartalom. Az idők és a megpróbáltatások kifejeztlük az eddig elanyagott szerveket. Már-már látjuk a nemzetek családjában a győzelmes előrehaladást, amikor a nagy civilizáltak erejével megmérkőzhetik e kis ország munkaképessége.

Bár örömmel szemlélhetnők, hogy miként a jölekkü ember gazdaságánál nem feledkezik meg, hogy egy kis te-

rületet virágos kertnek gondoljon: a képen általánosság vájkék az anyagi fejlődéssel egyidőben a nemzeti irodalomnak a szerelete is.

Mert ezt meg a szerelét fejlesztik, miként a virágot a harnat.

Rendkívüli törvényhatósági közgyűlés.

Csikvármegye törvényhatósága Ferenczy Károly gyergyói főesperes és 29 társa kérésére f. hó 27-én rendkívüli gyűlést tartott, hogy a mostani kormányval szemben állást foglaljon. A gyűlésre Pál Gábor igazgató és Bartha Ignác képviselő, bizottsági tagok külön-külön indítványt adtak be. Fél-tízre járt az idő, midőn főjegyző indítványára a nagyszámban megjelent tagok Ferenczy Károlyt, Csedő Istvánt és Pap Domokost kiküldötték, hogy az alispán a gyűlést megnyitására meghívják. Alispán a közgyűlést megnyitván, megleghangon üdvözölte a közgyűlést s egyuttal kérte, hogy tárgyalásában hazafias komolyságot tarsson. Ezután felolvastattak az új kormány tagjainak beköszöntői, majd a gyűlést egybehívó kérés és a beadott indítványok. Az indítványozók közül először Pál Gábor tartott remek beszédet. Részletesen mutatta ki, mi okozta a mostani helyzetet s mi teszi szükségessé a törvényhatóság állásfoglalását. A második indítványozó Bartha Ignác hazafias tüzzel festette a vármegye mai szerepét s egyuttal hozzájárult ahhoz, hogy az ő és a Pál Gábor indítványa egybefoglalassék.

Főjegyző erre felolvasta az állandó választmány javaslatát, mely a két indítvány alapján készült. Dr. Balló István a vármegyei tisztviselők anyagi biztosításának szabatosabb megállapítását kívánta, minek megfelelőleg az indítvány szövege módosított. Ferenczy Károly és Csedő István felszólalása után a közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta. Elnöklő alispán meg-

köszönte a közgyűlésnek a tárgyilagossá komolyságot, mire a közgyűlés az alispán élettelisével véget ért.

A közgyűlés által egyhangulag elfogadott végfalatozat következőképen hangzik:

„Csikvármegye törvényhatósági bizottsága sajnálattal és hazafias aggodalommal vett tudomást arról, hogy az ország ügyeit olyan kormány intézi, mely az országgyűlés mindkét házának f. évi június 21-én kifejezett bizalmatlanság daczára hivatalában megmaradt; valamint hazafias aggodalommal vett tudomást arról is, hogy az országgyűlés királyi leirattal elnapolatott, ami nyilvánvalóan a nemzeti képviselők alkotmányos jogkörének s általában a nemzeti akarat törvényes és alkotmányos megnyilvánulásának kijátszására eszközöltettki.

Csikvármegye törvényhatósági bizottsága ezen tényeket általában a parlamentális alapvelvél, különösen hazánk alkotmányának szemmelével összeegyeztethetőknek nem tartja s azért kimondja, hogy:

1. Az új kormányt a legnagyobb fokú bizalmatlansággal viselkedik s eddigi alkotmányellenes eljárása ellen ünnepelesen tiltakozik.

2. Az említett alkotmányellenes eljárása ellen ünnepelesen tiltakozik.

2. Az említettalkotmányellenes tényekből következtetve a törvényhatóságnak alap aggodalma van az iránt, hogy az új kormány országunknak az alkotmányba és a fennálló törvényekre ütköző rendeletekkel való kormányzására kísérleteket fog tenni, miér is szükségesnek látja, hogy ezen eshetőséggel a leghatározottabban állást foglaljon.

S habár teljes bizalommal viselkedik köztisztviselőinek és a vármegyébe bekelezett rendezett tanácsú város és községek, előljáróinak hazaszerelete és alkotmánytisztellete iránt, mégis figyelmzetni kívánja az 1886. évi XXI. t.-cz. rendelkezéseire, mely az országgyűlésileg meg nem szava-

kisasszonyunk alig hogy rám néz, bár azt mondom neki: Károlina nagysáád! Kálló pedig csak azt mondja: Károlka kisasszony!

Hanem neki könnyű, ő törvényszéki írrok s hatszáz forint évi fizetése van. Ah, ha nekem volna ennyi, majd megmutatnám én, hogy kell urasan élnünk. Reggeli, ebéd vacsora-kosztra abonálnám magamat. Két skatulya négykrajcáros szivart vennék minden estején.

És tudom, hogy mosolyogna Károlina kisasszony!

Színházba is elvinném és tánciskolába járnának egyutt. Egy szalonruhát ez esetben okvetlen kellene csináltatnom szerfelcét jól áll az nekem!

Milyen világ, milyen aranyvilág volna! A Dorottya-utcában láttam egy gyönyört formájú szivarszipkát, — ezt okvetlenül megvenném s két pár cipőt tartanék...

Mit mondana hozzá Karolin kisasszony? Bizonyára visszavenné Györgytől a neki ajándékozott kefedobozt — melyet tulajdon kezeivel készített s nekem adná:

— Kálló ur, ön, úgy látszik, nem érdemes az ember barátságára, adja csak vissza kérem!... Taragovcs Tódor hivatalnok ur! Az ördögöt hivatalnok; írrok, helyesebben napidíjas, ki végzéseket másol s a leveleket viszi a postára!

Hiábalov, balga álmok!

És vajjon mért? Mért ne lehetnék én törvényszéki írrok? Például éppen a György helyén? S mért ne lehetne ő az én helyemen!

Pompás csere, de végrehajthatatlan! Ha végrehajtható volna! bezzeg nem lenne el előttem olyan peckesen Kálló György urfi, mint például az eelőbb; rám se nézne s ha rám nézne, pöffeszkedve, gunyosan!

Majd visszaadnám neki a kölcsönt! Édes boszu, elérhetlen boszu!

Mért volna éppen elérhetlen! Csak egyet írnek meg a törvényszéki elnöknek: tudom, édes nélkül sipircelne ki a hivatalból Kálló!

Csak két hatost kértem tőle az este s annyit sem adott!

Milyen egyszerű volna nekem egy levelet írni; mind össze csak három krajcárba kerül! Csak ezt a hat sort:

„Nagyságos Elnök Ur! Kálló György törvényszéki írrok lopja az államot: az iroda melligyertyájából négy fontot s három font spillyoviaszt, valamint egy doboz ostyát lakásába hazavitt s a már eelőbb lopott száz év papírossal egyutt N. N.-nek (lakik Dobutca 7. sz. a.) eladta. A pénz a „Perzsasah“-ban elkártyázta... Mäskülönbön is leányokat tart kil Honnan? kérdi

Egy jó honpolgár.”

három nap alatt fel volna függesztve és én?

Mily könnyen juthatnék be a helyére! Jelenkeznék azonnal.

Hanem azt nem teszem. Ez félig-meddig árulás volna!

De ily iszonytatóan?! Hát így! Tudom, hogy most is kacag fölöttem! Vagy tán éppen Karolinál ötlekzik?!

Mily szép, mily kívánatos e leány! Milyen karcsu s mégis milyen természetes. Az ember, ha elvonné se bánná meg! Milyen puhák a kis kezei s hogy énekel...

Ah, Kálló helyében lenni most.

Nem is tudom, miér kimélem ez ebel! Vessen!...

Tudod-e barátom, mit csinál most Tódor!

Megírja a levelet az elnök urnak. Bekapolja és sebessen leszalad az utcára. Bedobja a levélzékrenybe s felsompolgolv vissza...

Te meg urfi, mulathatsz már a skatulyás kisasszonnyal!...

III.

Mit hazudozom tovább: az az ismerős, kopoll, vered, aki nekem a Taragovicsék dolgairól el-elbeszélgetett, nem volt valami madár, szállani se tudott, nem is csiszergett, hanem beszélt, karatyált, mint a többi ember. De mert mindig kapott, mindig éhes és egyre kóbor volt, mint ez az

zott adók beszédését, valamint a törvényhozásilag meg nem ajánlott ujoncköz előállítását egyenesen megtilja.

Ezen törvény alkotmánybiztosítókat képező rendelkezéseinek természetes folyamánya, hogy általában olyan kormányrendeletek, vagy hátrahamart jövő olyan intézkedések végrehajtásához, melyek alkotmányunkba, vagy fennálló törvényeinkbe ütköznek, tehát alkotmány és törvény ellenesek: segédkezel nyújtaniuk nem szabad.

3. A végből, hogy régebben a vármegye által kezelt és gyűmölcsöztelt, de a vármegyék pénztári és számvetőségi teendőinek ellátásáról szóló 1902. évi III. t.-cz. s annak végrehajtása tárgyában kiadott intézkedéssel a kir. adóhivatalhoz átszolgáltatni rendelt különféle pénzalapok s összegek megvannak-e s saját céljaiktól elterelőleg ez inparlamentális kormány által nem használtatnak-e fel, a vármegye alispánjának elnökele alatt Bartha Ignác, Pál Gábor, dr. Eröss Vilmos, dr. Fejér Antal, Gál József, dr. Csiky József, Dájbukát Jakab, dr. Filep Sándor, Kovács János, dr. Györgypál Domokos, dr. Fodor Antal, dr. Zakariás Manó, Csedő István és T. Nagy Imre helybeli törvényhatósági tagokból álló tizenkettős bizottságot választ s odautasítja, hogy az imént említett pénzalapok, tömegek és kamataira s azok hováfordítására nézve szigorú vizsgálatot tartsanak s az ellenőrzést erélyesen gyakorolva, minden törvényes módon akadályozzák meg, hogy ezen pénzalapokat, tömegeket és azok kamatait az inparlamentális kormány saját céljaira — bár ideiglenesen is — fölhasználhassa.

3. A törvényhatóság biztosítja köztisztviselőit, hogy ha az alkotmányi biztosító törvénynek köteles betartása miatt valamelyiket netán erkölcsi, vagy anyagi sérelem érné, az oltajva várt alkotmányos rend helyreállításáig is kötelességének fogja ismerni, hogy a szenvedett sérelem megfelelő módon orvoslást nyerjen és ezen nyilvános

határozattal felhívja vármegyébe bekebelezett rendezett tanácsú városi községeket, hogy szükség esetén előjárók részére hasonló biztosítást nyújtsanak.

Függetlenségi szervezkedés Oláhfaluban.

Simkó József tanár, a budapesti függetlenségi és 48-as párt felváltos kiküldöttje, e hó 23-án (vasárnap) nyitotta meg Szentegyház-as- és Kápolnas-Oláhfalú függetlenségi pártkörét.

Ez alkalmat a nép felhasználta, hogy igaz érzelmeit a 48-as eszmék iránt kimutassa s annak képviselőjét a letékezés és meleg szeretet minden jelével ellátotta.

120 főből álló lovas bandériummal várta Simkót, akit a bandérium élén Hozú János üdvözölt, amelyre Simkó rövid válasza után megindult a meuet zászlók lobogása alatt Oláhfalú felé.

A falu végén 30 fehérbe öltözött leány megkoszorúta Simkó kocsját, lovait, őt pedig melegen üdvözölte s biztosították, hogy a függetlenségi nemesség nemcsak a férfiakra, hanem a nőkre is Oláhfalú egyszerű leányaira is lélekemléleg hatnak. Simkót láthatólag megalattolta a fogadtatás s megköszönve e nem várt Isten hoztal-at, a néptől mintegy 2000 embertől — kísérve, zenekar hangjai mellett vonult tovább a pártkör elé.

Itt Péter Károly fogadta Simkót, beszédében hangstulýozva, hogy a nép beállta már az előző választásoknál, milyen káros az, ha egy-két ember hasonlóságából a falu népe az erkölcsi züllés útjára téved s örömmel üdvözöli az anyapárti kiküldöttöt, aki nemesebb eszmék hirdetésére jelent meg köztük.

Simkó megköszönve a fogadtatást, Kossuth üdvözlését adta át s válaszában felhívja a népet, törje össze azokat a bilincseket, amelyekbe a falu egy-két érdek-

emere a népet hasonlóságából szorította s megfésültulva, álljanak egy szívvel-lellekkel a függetlenségi zászló alatt.

Ágyutövecek között haladt tovább az immár 5000 főre menő tömeg, kísérve kocsját a förtérre, ahol a népgyűlést tartották meg. Részt vett ebben nemcsak Oláhfalú, hanem a szomszéd község lakossága is s valóban imponzáns volt az a rengeteg néptömeg.

Péter Károly pártelnök megnyitva az ülést, figyelmezteti a népet, milyen borzasztó káros az egy választó kerületre, ha az érdekek s lélekvásárlások elfojtják a nép igaz érzelmeit.

Hajnódné Ignác a csikszeredai függetlenségi és 48-as párt agilis tagja tovább fűzte e gondolatot s kifejtette, milyen rettenetes az a gondolat, ha valaki eladja magát öt forintért, amelyért egy „kérges kecskét sem lehet venni”, tehát az embert, ha így pénztért meg lehet vásárolni, ugyan mi választja el az állattól?

Simkó József anyapárti kiküldött fejtegette az a 48-as párt programját. Kifejtette a sérelmeket, okokat és a gyógy módot. A progresszív adórendszert magyarázta meg a népeknek, amely lehetővé teszi a kisgazda fennmaradását. Beszédét azzal végezte, hogy bár súlyos a helyzet hiszi és reméli, hogy Isten felvilágosítja a király szívet s a válságot a népek boldogságára oldja meg.

Beszéde oly mély benyomást tett, hogy a nép szeretetének és lelkesedésének kifejezése határt nem ismert. Csak ugy tódultak Simkóhoz, öreg 80 éves emberek csökölgatták kezét és könnyeztek.

Kossuth Ferenczet a népgyűlés táviratilag üdvözölte, amely így szólt: „Nagyságos Kossuth Ferencz képviselő urnak, Herkulesfürdő. Simkó József anyapárti kiküldött a Kápolnas- és Szentegyház-as-Oláhfalú pártkörét önnapélyesen megnyitotta. Ez alkalommal biztosítjuk Nagyságo-

utszéki kis állatka, hát elvezetők mi házbélic „veréb”-nek.

Veréb ur kórista volt a nemzeti színházban, hol a hirdapíróknak már többször fellépett. (Én nem mondom, hogy hangja kopottsága volt e feltűnés oka!) Veréb komán különben is nem sokat törődött színészi hivatalával s mint ő mondá inkább csak azé, foglalatokodott a szinpadon, hogy tilkaikt tanulmányozza s ezen tanulmányai alapján megírja már rég tervezett tragédiáját: „A magyar Borgiák”-at. Azon magyar Borgiák történetét, kikről, hogy egyszer egy merék nyilatkozni Veréb komán előtt, hogy nincs szerencsém az urak és dámbárok: hát most mindennap meg kell hallgatnom az ő siralmas históriájukat.

Hanem egy idő óta, nem tudom mi a „kő” titolt az én drámáimhoz. Nem jó le hozzám, bár a dohányos szilát ablakom közé tettem, jelétl annak, hogy ig más újra van dohány...

A csel halott, a veréb lépre lép s egy este megjelent nálam s miután pipáját — fene öblös pipa volt a guszta — megblölte, egyet-kettőt köszörült torkán s mutató ujjával a harmadik emelet felé bökösve, elkezdé a Taragovicsek sorát:

„Őn nem tudja azt, mily egyszerűen ment az egész dolog. Kálló czimborát ki-vallatta az enők s a vallatás után csakha-

mar kiadta neki az utat; és még ő hely nélkül köbörgött az utcán, már Taragovic, miútt a legöregebb díjok, megkapta írni ki-evezését...

Ezen este én szót így bizalmas körben Karolina kisasszony:

— Lássá, Kálló, kár volt hosszukész-ködni! és a boldog Tódorra kacsiintott.

Kálló nagyot ütött az asztala és sóhajtott, mint a bögő, Tódor pedig keztyűtől még eddig szűz kezére egy ujjonutó fehér szarvasbőr-kezytűt húzott s így szólt a skatulas-kisasszonynak:

Karolina kisasszony, volna kedve vélem színházba jönni...

Egy éjszakán — a hatvanadik éjszakán, melyet Taragovic, mint írrok tőhött el kijött a benyitóból s miután Karolin kisasszonyt homlokon csókolá, eltávozott.

A sugár-uton ta...ott egy-emesen feléle a városligetnek.

A fák koronája olyan volt, mint egy egy hatalmas jég-íróg a galyagra csapott hóttól. Tógyer műténylög nézett szét a növényzetben s egy erős cser nyájtökéit lefelé hajló Ága különösen megnyeré figyelmé és tetszését... Egy fiúom esengetyűtluzó selyem-zslnórt vett ki a zsebéből s nyakára köté.

Mikor reggel a hót krém korcsolyázni kikocsizott a városligeti tóhoz, kellemle-

nül volt megalva, hogy a hatalmas cserfa-n egy hóttól helepett emberalakot láttak estggnni. Az alak különben elégűs volt, a legutolsó divat szerint öltözve s a lábbelije parafa talpu, hosszuroz orosz sagrinbőr... A teli kabájja oldalzsebéből megnevésvedett kuba szivarok kandikáltak ki s egy gavalterosan kihuzott piros selyem-keszkenő... A piros selyem-keszkenőben elefántcsont papírra nyomtatott látogató jegy: „Taragovic Tódor tá.évnyszéki írrok” A háttára csak ez volt írva: „Elárultam a pajtásom... nem esett jól a szivar... Ösztönten vágytam magam felakasztani... És alája gyönyörű manupropriával ismételve a név: „Taragovic Tógyer tá.évnyszéki írrok.”

Veréb ur elhallgatott. Újra megtömé pipáját s olyanokat ásitott, hogy majd elnyelte a fejt:

Ááá... nagyon banális história... Hanem nem tudunk a polgári szomorujáté-keket nem tudják megteremteni: az igazán skandalum...!

„A Magyar Borgiák”...

Szegény Tógyer!... — vágtam közbe én — és nem hagyott egy-éb írást hátra?

— De igen; egy másik látogatójegyre azt írva, hogy: „Az anyám tehencsén Ottlakan, írják meg neki, hogy nem küldhetem a hat ról vásznat, mert meghaltam... Taragovic Tógyer kir. tá.évnyszéki — írrok.

dat, a vezért, törlhetetlen ragaszkodásunk és meleg szeretetünk. Péter Károly, Csiki Márton elnökök. Hozó János, Fazakas József jegyzők."

Népgyűlés után bankett volt, melyen Simkó Kossuthot köszöntötte íl igen mély hatású beszéddel, amelyet állva hallgattak meg. Hajmód Ignác Simkóét élettele, aki nem kivétel fáradtságát, ezt a napot örökké feledhetlenné tette az oláhfalvi élet.

Több felkészítő után szétoszlott a tömeg a legtelkebb hangulatban, a nélkül, hogy csendőri beavatkozásra csak egyszerű is lett volna szükség.

HIREK.

Változások a csiksomlyói gimnázium tanári karban. A csiksomlyói román kath. főgimnázium tanári karában a jövő iskolai év kezdetével a következő változások lesznek: Bálint György főgimnáziumi tanár és linevöl intézeti igazgató Brassóba és Fazakas Gáspár saját kérelmére Székely-Udvarhelyre helyeztetett át; Csik-Somlyóra pedig kinevezettek: Dobos Ferenc a történeti és földrajzi, Ferenc Gyula a magyar és latin, Veszprémi Dezső szintén magyar és latin és Iványi Antal a görög és latin tanszékekre.

A városi képviselő testület közgyűlése. Csik-Szereda városi képviselő testülete folyó hó 26-án rendkívüli közgyűlést tartott, melynek első tárgya a városi főjegyzői állás betöltése volt. Kovács János városi főjegyző és helyettes rendőrkapitány ugyanis a főjegyzői állásról megrongált egészségi állapotára való tekintettel lemondott; a városi képviselő testület a lemondást elfogadta és a polgármester megbízta, hogy ezt a lemondást az alispáni hivatal tudomására hozza.

Eljegyzés. Árpá Lajos csikdánfalvi közégi jegyző július hó 23-án jegyet váltott Szigetfő Ilona urhölgygel Csik-Szeredában.

Hangverseny Tusnádfürdőn. Sikerült hangversenyt rendezett Tusnádfürdő igazgatósága folyó hó 22-én, mely alkalomból a fürdő nagy gyogytermét szintúgy megtöltötte a fürdővendégek nagy serege és a környékből, különösen Csik-Szeredából átrándult díszes társaság. Az estély fénypontját Römer Karola opera-énekesnő magyar és román nyelven előadott dalai képezték. Feszült érdeklődéssel, lelki gyönyörrel hallgattuk a művészi éneket. Az estély második kimagasló pontja dr. Sára-né fűrdőörvos tökéletes hegedűjátéka volt; oly precizitással kezelte a műkedvelő orvos ur azt csodás kis zongorát, hogy játéka hivatásos művészenek is becsületet vált volna. A hangversenyt vig táncz követte. Itt jegyezzük meg, hogy Tusnádfürdő vendégeinek száma az ezret már jóval túlhaladja.

Kinevezés honvédségnél. Hadyi Imre lugosi 8-ik gyalogezredbeli ezredes a brassyói 24-ik honvédi gyalogezred parancsnokává nevezte ki.

A Kézdivásárhelyen szülnődő tanuló ifjúság 1905. augusztus 5-én Kézdivásárhelyen a városi vigadó nagyeremben, felelőrszében a szegény tanulókat segítendő alapja, lelelőrszében a Kézdivásárhelyen elállítandó

Kossuth-szobor javára nyári táncmulatságot rendez.

Folyékony és romló küldemények a postán. A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint ismétellen előfordult, hogy friss húst, zsiradékokat tartalmazó csomagok a csomagolás elégtelen volta miatt megsérültek és ez által más csomagokban kárt tettek. Ezért a miniszter elrendelte, hogy ha folyadékot, zsiradékokat, friss húst stb. tartalmazó küldemény, mely nem előírt módon van csomagolva és ez a körülmény hamis tartalom-nyilvánítás, vagy a külső burkolat egyébként kifogástalan volta miatt a feladásnál megállapítható nem volt, más küldeményekben, vagy a postahivatalokban azok szereiben, eszközeiben stb. kárt tesz, úgy az okozott kárért a csomag feladója felelős.

Az áru megromlása fuvarozás közben. Az áru megromlása fuvarozás közben igen gyakran képezi perok tárgyát s ezért rendkívül fontosága a Kuria legújabb döntése, mely a következőket mondja ki: Ha az eladóra nézve a rendeltetési hely nem is tekinthető teljesítési helynek, amely esetben a fuvarozás közben az árut ért veszély a vevőt terheli, mégis az eladó köteles bizonyítani, hogy az áru megromlása a fuvarozás közben következett be, mert neki kötelessége igazolni, hogy ő a teljesítési helyre szerződészerűt árut szállított. Ezt az elvi jelentőségű döntést, melyre kereskedőink igen gyakran hivatkozhatnak, a Kuria 1905. május 3-án 915—904. sz. a. hozta.

A szállítótulajdonos felelőssége. Egy vidéki szállítótulajdonos ellen 4038 korona megterítésre írárt pert indított egy mérnök, mert a szállóban eltűnt utitáskája, melyben a többi közt egy nagy erdő fájának felvétele és megbecslésére vonatkozó munkálatok is voltak. Az albiróságok el is marasztalták a szállítótulajdonost, a Kuria pedig a minap elutasította a beadott felülvizsgálati kérelmet, a következő megokolással: Alaptalan alperesnek az a panasza, hogy a főbebezési bíróság jogszabályt sértett, amikor alperest utitáskájában tartani szokott olyan értékek megterítésére kötelezte, mi-lyenért a vendéglistát felelőssé tenni csak külön átadás és figyelmeztetés esetében lehetne. Mert az élettapasztalattal nem ellenkezik, sőt meggyezik vele, hogy az üzletekben utazók az üzletükre vonatkozó okiratokat és egyéb irrományokat, különösen ha azok nagyobb terjedelműek és mennyiségűek, az utitáskában viszik és tartják és ekként a vendéglőre vagy alkalmazójára bízott láda elvesztéseért és az ilyen tartalom értékének megterítéséért való felelősség megállapításához a külön átadás vagy figyelmeztetés jogilag megkívánatónak nem tekinthető.

A felfüggesztett jegyzők korpótléka. A belügyminiszter — mint hivatalosan jelentik, egy fölmerült konkrét kérdés kapcsán felfüggesztett közégi jegyzők korpótlék hányadának kifizetése tárgyában a következő elvi jelentőségű határozatot hozta: Az 1904. évi XI. törvénycikk a közégi és körfjegyzők részére, az állami és törvényhatósági tisztviselőket bizonyos számú szolgálattal év után a fizetési fokozatokban való előlépés folytán megillető fizetés-emelkedés helyét, a hosszabb szolgálat alapján s an-

nak mintegy megjutalmazása végett a korpótlék intézményét rendszeresítette. A korpótlék tehát a törvényi intenciójánál fogva a fizetés természetével bír, melyre a megfelelő szolgálati idő alapján az illetőnek igénye nyílik. Ez alapon az 1904. XI. törvénycikk életbe lépte után felfüggesztett jegyzők a felfüggesztést megelőző szolgálattal korpótléka szerzett igényüket a felfüggesztés ténye által egészen el nem vesztik, miből következik, hogy amennyiben ellátásuk a felfüggesztés tartalmára az élvezet fizetés bizonyos hányadrészeben állapítatik meg, úgy nem csupán a szorosan vett fizetésnek, hanem a felfüggesztés előtt már élvezet vagy kiérdemelt korpótléknak illető hányadrésze is a felfüggesztés időtartama alatt részükre kiszolgáltatandó. Viszont azonban a felfüggesztés időtartama alatt korpótléka vagy magasabb korpótléka igényt a felfüggesztett jegyző nem szerelhet, mert az 1904. XI. törvénycikk 9. §-a értelmében a korpótlék a valósággal teljesített hosszabb szolgálat alapján s annak jutalmazása végett adatik, már pedig a felfüggesztett jegyző sem szolgálatot nem teljesít, sem jutalmazásra érdemet nem szerelhet. Ehhez képest, ha valamely jegyző állásától oly időpontban fűggesztetett fel, amikor még a korpótléka igénye nem volt, s a felfüggesztés időtartama alatt az őt szolgáló elvetelük is, korpótlékban az illető nem részesíthető, s a felfüggesztés egész időtartama alatt csak az eredetileg megállapított ellátásra van igénye.

Gépgyári tanoncok kerestetnek. Brassóban egy nagyobb gépgyárban. Felvételnék 13 évet betöltött egészséges testalkatu fiuk 3 évre, vagy 4 évre. — A kik 3 évre kívánnak fölvételt azokat a gyártól sem lakást, sem ellátást, sem semminemű fizetést nem kapnak. — A kik 4 évre kívánnak fölvételt azokat az első félévben szintén semmit sem kapnak a gyártól a második évben és a második félévben havi 10 kor. a harmadik évben havi 14 kor. és a 4-ik évben havi 18 kor. ellátási díjat kapnak. Jelenkezők forduljanak a brassói székelő társasághoz, a mely fővebb fölvilágosítást szivesen ad.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
GYÖNÖS GYULA.

HIRDETÉSEK.

Feladási hirdmény.

A csikdánfalvi közbirtokosság Sulca völgyre hajói Kis-Borhá északjában levő erdejében mintegy 225 kat. holdnyi területtel 1906 m 3 gömbölyűt lucfenyő hasznosra zárt iróhalmi ajándékkal egybekötött szűkebb vörénytagyalás után folyó évi augusztus 21-én délután 8 órákor Csik-Csothotfalván a közszékházánál el fog adani.

Kindítási ára 30,000 koronn, bányapénz es 2 öszeg 10 székálnak.

Zárt iróhalmi ajándékok köllő bányapénzzel fel-szerelve, az árverés megkezdése előtt a bizottság kezébe tessék láni. Elkésett, valamint távirati és ud-ajándékok nem fogadhatók el.

Árverési felhatalom a birtokosság elöljáróságánál megtekinthetőik.

Csik-Csothotfalván, 1905. július 20.

PÁLFY ANDRÁS,
bírt jegyző.

CSIKSZÉR PÁI,
bírt elnök.

Két jó lo-
szonnel eladó.

Czím a kiadóhivatalban.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy folyó évi augusztus hó 1-én a

VIGADÓ

szállót megnyitjuk. Együttal értesítjük az igen tisztelt közönséget, hogy 16 vendég szoba teljesen be van rendezve.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérjük

mely tisztelettel:
Messer Jakob és társa,
a Vigadó bérloi.

AZONNAL ELADÓ

egy majdnem teljesen új

SINGER VARRÓGÉP.

Höl? Megmondja a kiadóhivatal.

Sikerült ezer vég fel-
kék nyolc finom posztót és kam-
garn szövetet egy esedbe jutott
posztógyárostól pótom áron meg-
venni; ez okból szétküldünk vi-
dekre utánvétellel a fenti szövetek
ből egy teljes férfi-öltönyre ele-
gendő 3 métert csak 5 forintért.
Országos postakivitelű áruház, Bu-
dapest, Rottenbiller-utca 3 B.
Főemelet. Minták a nagy
forgalom miatt nem küldhetők.

A REKLÁM.

Állando, esszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az életjele.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, meg tudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál.

Találkozó LEOPOLD GYULA szerkesztő,
Budapest, VII. Erzsébet-körút 54.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olvasón eszközőknek hirdetésekét és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban. Költségvetések és tervezetek ingyen!

Szolid és szabott árak!

Merza Rezső

első temetkezési intézete Csikszerezében (főtér).

Ajánlja előforduló halálesetek alkalmával dusan berendezett rakatárát, mindennemű fa- és érczkoporsókban, nagy választék halotti felszerelésekben, koszorúk és koszoru szalagokban. Továbbá szobadisz, kapudisz és minden e szakmába vágó felszerelések, a legmagasabb igényeknek megfelelően újonnan berendezve.

Diszes halottas kocsit az általam rendezett temetésekhez díj nélkül adok használatra. Előforduló esetek alkalmával intézetemet, a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe ajánlva, maradok tisztelettel

MERZA REZSŐ.

Gyors és pontos kiszolgálás.

Legfőképpen elarható érczkoporsók.

Falkoporsók 2 koronától feljebb.

Pártoljuk a magyart

s vegyünk csakis Magyarországon.

Egy nagy amerikai gyár tönkrejutása folytán azon helyzethez jutottam, hogy az alant felsorolt 40 darab szabadalmazott amerikai ezüst árakat a lyan leszállított áron pótom 6 frt. 40 krért szállíthatom bárkinek és pedig.

- 6 drb amerikai szabadalmazott ezüst asztali kés valódi angol pengevel
- 6 drb amerikai szabad, ezüst evővilla egy darabból
- 6 drb amerikai szabad, ezüst evőkanál
- 12 drb amerikai szabad, ezüst kávéskanál
- 1 darab amerikai szabad, ezüst leves merítő kanál
- 1 darab amerikai szabad, ezüst tejmerítő kanál
- 6 darab angol „Viktoria” pohártálcza
- 1 darab romek asztali gyertyatartó.

40 darab összesen csak 6 frt. 40 krért ezen tárgyak ezüst 10 forintba kerültek. Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér fém bolli is, melyét jót állást vállalok.

Megrendelhetők utánvét mellett.

Neumann József-nél

Budapest, VIII., Örömvölgy-utca 16.

Konyhakészlet

5 darab solingeni pengéjű kés és 1 darab szeletelő villa csak 4 kor. 50 Allér.

6 darab zománcozott fazék és 6 darab lábas különűző nagyságuk csak 5 kor. 90 Allér.

Egy valódi Roskopfóra kétévi jótállás mellett csak 5 korona.

Legfőképpen kivitelű igen ezélezerű villanyvilágításu

zseblámpa csak 3 korona.

Teljes dohányzó készlet csak 5 koronába kerül és pedig 1 finom u. tajtékpipa kínai ezüst foglulástal 1 hozzávaló pipaszár 1 celszerű dohány szeszkó 1 gyufatartó 1 tajték szivarvázopóka 1 szivartárcza 1 házi pipa szárnál együtt 1 tajték szivarvázopóka 1 szivarvágó 1 szivarhamutartó 10 drb összesen.

4 és fél kiló körülbelül 50 drb különböző illatu finom pipere szappan csak 6 kor.

Iszakosság nincs többé!

Kivonatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próhát a C o z a p o r b ó l. Kávé, tea, étel vagy szézes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szőszéke a tartós kodáról, mert csodálatosan ellen-szennese teszi az iszakoknak a szézes italt. A COZA oly csodálatosan és biztonságos, hogy azt feleség iszavér, avagy gyermek egyaránt az ivónak tudja nélkül adhatja és az illatú még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit hűsítette ki innen, sokszor azor írták a szőgyen is becsatlanságig megemelték, kik később józau polgárok és ügyes üzlet-emberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mind-azoknak, kik kívánják, egy próbapoharat és egy kis-üzemi íráskönyt is küldve megemeltetünk, kiold, hogy bárki is meggyőződésesen biztos határáról. Készeküldök, hogy az egészére teljesen ártalmatlan.

INGYEN PROBA 37. sz. Vagya ki ezen szelvényt és küldje meg az intézetnek. (Levelek 25 fillér, levelező-lapok 10 fillérre bérmentese-tenek.)

COZA INSTITUTE
(Dept. 37.)
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

**Villamos és gőzerőre be-
rendezett gyár** távolról sem ké-
pes oly olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint

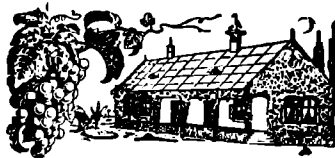
Reményi Mihály

a magyar királyi zene-akadémia bási hangszer készítője, azért ne vásároljon semmiféle hang-

szert. legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa, vagy réz fúvó hangszer, hur stb., stb., míg Reményi legújabb, ábrákkal ellátott képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, Király-u. 58. sz.

Zenekarok teljes felszerelése a legolcsóbb árakon. Külön költségveés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagy és kicsinyben. Zongorák és cimbalomok javítása. Az összes hangszerek javítása szakszertien és olcsón.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben fald- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megerem a nin-csón oly ház, melynek fala mellett a legokosabb gondozással felnevelhető nem volna, szankvillai más épületeknek, kerteknek, kertöcöknek stb. a legremek-ebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalná az egyébe használatú részekből. Ez a leghá-ladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Ez az azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (hátr mind káros terményről, mert nagyobb része ha megne is, termet nem hoz, ezért sokan nem érik el eredményt ebből. Hol legzanak alkalmas fajokat il-lettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőterés idején a legkiválóbb munkatény és más édes szőlőkkel.

A fajok ismeretelére vonatkozó szines köny-nyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küld-tek meg, aki címét egy levelező lapra küldje. Bor-fajú szőlőültetvények is meg nagy mennyiségben kap-hatják leszállított árakon. Dorok családú fagyaszirtára 50 l. és felelőbe oldad arban és „Delawara” sime, ill-tesítés és ebből borminta.

Érmelléki első szőlőültetvény Nagy-Kágya, Hiharmegye.

Nyomatott a kiadó Gyöndös Gyula könyvnyomdájában, Csikszerezében.

Tanulónak felvétetik

két 14-ik életévét betöltött fiu
László József lakatos mes-
ternél Csik-Szerezében.

Ugyanitt azonnal alkalmazást nyerhet
egy ügyes szakképzett lakatos segéd is.

25 korona egy diva-
tos férfi-
öltöny mérték után, remek sza-
básban, finom gyanju szövetből
Leichtman S. szabó mesternél,
Budapest, Rottenbiller-u. 4/B. Fél-
emelet. Vidékre minták bérmentve.

Szolid árak!

Temetkezési intézet!

Alólirott ajánlja megbízóinak valamint a helyi és vidéki nagy közönség szives figyelmébe és partfogásába az ujonnan kijavított és stilszerűleg üvegesre átalakított

gyáskocsiját és koporsó beeresztő

készletét. — Ugyszintén bármilyen temetéshez szükséges fakoporsó, szemfűdél, sírkoszoru, gyertya, szallagok, virágok stb., stb. cikkeit a legjutányosabb árkaért.

Figyelemre méltó!

Akik alkalom adtán fenti szükségleteiket alólirott nál szerzik be azoknak a fentemlített gyáskocsit és sülyesztő gépet nagyon csekély díj mellett bocsájítja rendelkezésükre.

A nagyérdemű közönségnek megkeresésére mindig szol-gálatára készen vagyok

Csikszipviz, 1904 szeptember hóban

kiváló tisztelettel

Szabó Ferenc, kocsigyártó.

Kevés haszon, nagy forgalom!

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás!

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás!

Menjünk az új és olcsó singes boltba!

UJ ÉS OLCSÓ!

UJ ÉS OLCSÓ!

UJ ÜZLETNYITÁS.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Csik-Szerezében, a Kossut-utczában (a köhid mellett), Szultán Lázár ur házában Leichtman Sándor czég ulat

RŐFÖS- ÉS DIVATÁRU ÜZLETET

nyitottam. — És miután nagyban csakis készpénzért vásárolok, azon helyzetbe vagyok, hogy árucikkeimet a legjutányosabb ár-ban bocsáthatom a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Nagy rakutárt tartok mindenféle férfi és női divat-czikkékben, u. m.: kalapok, ingek, gallérok és nyakkendők-ben. — Kaphatók továbbá mindenféle vásznak, szálteések; szines karton, parkett és selyem szövetek, csipkék, szallagok és minden efféle czikkék.

Az üzletnyitás alkalmából több czikker bocsátok mélyen le-szállított áron a n. é. közönség rendelkezésére

A nagyérdemű közönség bessen partfogását kérve, vagyok

teljes tisztelettel:

Leichtman Sándor.

Elvem: csekély haszon, nagy forgalom.

Mindenkinek érdekében áll, hogy megtekintse!

Pénzt takarít meg, aki nálam vásárol!